

A FELNŐTTKORI ÍRÁSTUDÁS SZAKNYELVI HASZNÁLATÁNAK IRÁNYELVEI

ÖSSZEFOGLALÁS

Sam Duncan és Irene Schwab

UCL Institute of Education

Szeptemberi 2015

A FELNŐTTKORI ÍRÁSTUDÁS SZAKNYELVI HASZNÁLATÁNAK IRÁNYELVEI

Bevezetés

Az ELINET hálózat 2014-ben egy kérdőíves felmérést végzett a felnőttkori írástudásról szóló írások szaknyelvi használatára vonatkozóan. A felmérés eredményeit 2015 januárjában Hamburgban, az UNESCO Élethosszig Tartó Tanulás Intézetében rendezett ELINET szemináriumon vitattuk meg. A hamburgi szeminárium lehetőséget adott az ELINET partnerek számára, hogy megvitassák az írás-olvasási problémákkal küzdő felnőttek meghatározásával, valamint a rájuk történő hivatkozással kapcsolatos nyelvi és kommunikációs kihívásokat és aggodalmakat, illetve arra, hogy megoszthassák egymással az ezen a területen alkalmazott jó gyakorlatokat. Az ELINET fontos szerepet tölthet be abban, hogy útmutatást adjon a társadalom szélesebb rétegei, így a politikusok, stratégiakészítők és a média számára az ilyen jellegű szóhasználat és szakkifejezések alkalmazására vonatkozóan. A szeminárium résztvevői felismerték annak az alapvető fontosságát, hogy érdekképviselői tevékenységünkben, kutatásunkban és gyakorlatunkban tudatában kell lennünk, hogy nyelvhasználatunk befolyásolja és alakítja az írni-olvasni felnőttként tanulók igényeit és képességeit. Megvitattuk a felnőttkori írástudásra és az írást-olvasást felnőttként tanulóakra vonatkozó, általunk használt szakkifejezéseket, és megegyeztünk hét olyan irányelvben, amelyeknek érvényesülnie kell a rájuk hivatkozó szóhasználatunkban, szóban és írásban egyaránt.

Irányelvek

Olyan szaknyelv használatára törekszünk, amely:

1. a kommunikációs célnak megfelelően precíz,
2. a közönséget, a célt és a szövegkörnyezetet figyelembe véve érthetően és egyszerűen fogalmaz,
3. tiszteletteljes,
4. pozitív, azaz ahol csak lehet, elkerüli a hiánymodell erősítését,
5. felismeri, hogy "nem az emberek vannak szinteken, hanem a készségeik",
6. felismeri, hogy 'a kezdő olvasó [vagy író] nem kezdő gondolkodó',
7. a nyelvi és kulturális szövegkörnyezetnek éppúgy megfelel, mint a közönségnek és a célnak.

A mi terminológiánkat minden esetben nagyobb terjedelmű írásokban, kommunikációs interakciókban és vitákban használjuk majd, és azt tűzzük ki célul, hogy

- kifejezésre jusson a pontosságra való törekvésből és az írni-olvasni tudás összetettségéből fakadó alapvető feszültség;
- a közszereplők és a szakpolitikusok oktatásában vállalt tágabb értelemben vett szerepünk részeként - miközben nyelvhasználatunkban egységességre törekszünk - a különböző célközönségek esetében eltérő szakszavakat használjunk ,
- mindig figyelembe vegyük annak tényét, hogy a csoportok leírására alkotott kifejezéseket – a szövegkörnyezetükből kiemelve - egyénekre alkalmazzák majd, és ennek lehetőségét megpróbáljuk előre látni.
- érvényre jusson az a felismerés, hogy az egyének, készségeik és mindennapi gyakorlatuk folyamatosan változik és fejlődik életük során és a különböző élethelyzetekben – az írni-olvasni tudás fejlődése egész életünkön át tart és az élet minden területére kiterjed.